

O Szkole Podstawowej w Mokasie

Szkoła Podstawowa w Mokasie należy do najstarszych szkół na Mazowszu i dla wielu pokoleń uczniów stanowi centrum „Małej Ojczyzny”.

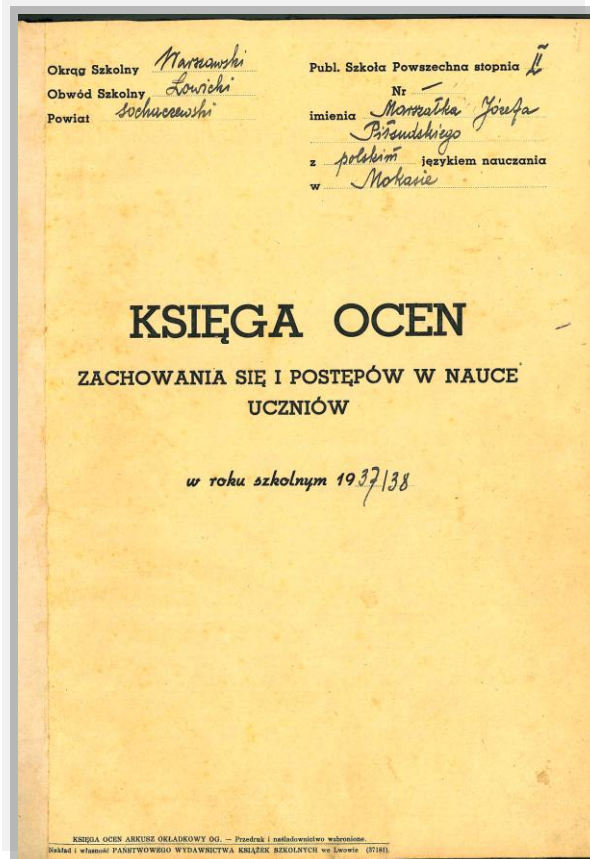
(archiwum szkoły)

Szczyci się bogatą, blisko stuletnią historią, sięgającą czasów I wojny światowej. Opowieść o jej dziejach nie jest kompletna, jednak w miarę możliwości zaprezentował ją mieszkaniec Mokasu, absolwent tutejszej szkoły, Pan Marek Orzechowski w monografii *Mokas* (2010). Działania na rzecz utworzenia szkoły przypadają na początek lat dwudziestych, natomiast pierwsze udokumentowane świadectwa końcoworocznej klasyfikacji uczniów pochodzą z roku szkolnego 1923/1924.

Miejscowość <i>Mokas</i>			Szkoła <i>Publiczna</i>			METRYKA SZKOLNA (System arkuszy)										Rocznik 19 <i>16</i>																																																																																																																																																											
15 perspektywy	NAZWISKO i IMIĘ DZIECKA	Rok, miesiąc, dzień, i ssec urodze- nia dziecka (gmina, po- wiat)	Adres dziecka	DZIECKIEM OPIEKUJE SIĘ		DZIECKO UCZY SIĘ				Nie uczy się z po- wodu		Wykreśione z metry- ki z powodu		Odpis me- tryki szkol- nej przesła- no Inspekto- rowi szkol- nemu nowo- go miejsca zamieszkania dziecka (da- ta i Nr za- wiadomienia)		UWAGA																																																																																																																																																											
				NAZWISKO i IMIĘ	ADRES	W roku szkolnym	W publicznej szkole powszechnej		W innej szkole (nazwa i adres szkoły)	W od- roczeniu zgodnie z art. 54 De- kretem z dnia 10.11.1913 Dotyczy obowiązku szkolnym	Wpisz datę i Nr decyzji Dotyczy	Całkowitego zawieszenia od obowią- zku szkolnego na mocy art. 53.133 Dekre- tu z dnia 10.11.1913 Dotyczy szkolnym	Smierci (data smierci)	Wyjazdu (data wyjaz- du i nowy adres dziecka)																																																																																																																																																													
							Nazwa lub numer szkoły	Oddział																																																																																																																																																																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20																																																																																																																																																								
15.	<i>Kamińska</i> <i>Kamińska</i> <i>Mieyska</i>	<i>1.1.1916</i>	<i>n. Głecina</i>	<i>Kamińska</i>	<i>Głecina</i>	<i>1913/14</i>																																																																																																																																																																					
																				<i>1914/15</i>																																																																																																																																																							
																																						<i>1915/16</i>																																																																																																																																					
																																																								<i>1916/17</i>																																																																																																																			
																																																																										<i>1917/18</i>																																																																																																	
																																																																																												<i>1918/19</i>																																																																															
																																																																																																														<i>1919/20</i>																																																													
																																																																																																																																<i>1920/21</i>																																											
																																																																																																																																																		<i>1921/22</i>																									
																																																																																																																																																																				<i>1922/23</i>							
16.	<i>Kamińska</i> <i>Kamińska</i> <i>Mieyska</i>	<i>1.1.1916</i>	<i>n. Głecina</i>	<i>Kamińska</i>	<i>Głecina</i>	<i>1923/24</i>																																																																																																																																																																					
																				<i>1924/25</i>																																																																																																																																																							
																																							<i>1925/26</i>																																																																																																																																				
																																																										<i>1926/27</i>																																																																																																																	
																																																																													<i>1927/28</i>																																																																																														
																																																																																																<i>1928/29</i>																																																																											
																																																																																																																			<i>1929/30</i>																																																								
																																																																																																																																						<i>1930/31</i>																																					
																																																																																																																																																									<i>1931/32</i>																		

W 1937 roku przeniesiono ją do nowego, murowanego budynku zbudowanego siłami lokalnej społeczności przy pomocy Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych kierowanego przez Władysława Raczkiewicza – marszałka Senatu, późniejszego pierwszego prezydenta RP na uchodźstwie w Paryżu, a następnie w Londynie.

Z dokumentów archiwalnych placówki wynika, że w tamtym okresie szkołą w Mokasie kierowali kolejno: Pan Bronisław Dworczyński (1927-1930), Pani Maria Marksówna (1931-1932) i Pan Władysław Frey (1932-1942), pseudonim „Bliźniak”, członek Związku Walki Zbrojnej. Pan Marek Orzechowski pisze: „Władze okupacyjne, które zezwoliły na działalność szkoły (oczywiście nie uczono w niej języka polskiego, historii czy geografii) zorientowały się w działalności [konspiracyjnej Freya]”. Pani Helena Widyńska, wówczas uczennica I klasy, dzisiaj wspomina, że w październiku 1942 roku żołnierze niemieccy otoczyli szkołę szczelnym kordonem i na oczach uczniów wyprowadzili Pana Freya z czarną opaską na oczach i spętanymi z tyłu rękami przed budynek. Źródła podają, że Władysława Freya zamordowano w niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau.

Udokumentowanie imienia Szkoły (archiwum szkoły)

W przedwojennej historii szkoły nazwisko Władysława Freya zapisało się złotymi zgłoskami, ponieważ to z jego inicjatywy szkoła podniosła swoją rangę: w dokumentach z roku szkolnego 1937-1938 pojawia się nowy zapis: „Publiczna Szkoła Powszechna stopnia II imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego z polskim językiem nauczania w Mokasie”.

Szczęśliwym zrzędzeniem losu, budynek wzniesiony naprzeciwko zabytkowej ceglanej kapliczki z 1891 roku przetrwał zawieruchę wojenną. Dokumenty archiwalne szkoły potwierdzają fakt, że w okresie 1939-1945 odbywały się zajęcia lekcyjne, a jej mury nieprzerwanie opuszczały kolejne pokolenia absolwentów z Mokasu, Dzięglewa, Kirsztajnowa, Strojca, Strzyżewa, Zwierzyńca, Plecewic i innych wiosek. Najstarsi mieszkańcy Mokasu wspominają, że po upadku Powstania Warszawskiego w 1944 roku w pomieszczeniach szkoły mieścił się także tymczasowy szpital dla uchodźców z Warszawy i jej okolic.

(archiwum szkoły)

W niespokojnych latach powojennych ośmioklasowa „Szkoła Podstawowa w Mokasie Powiat Sochaczewski” nadal pracowała, a jej kierownikami byli kolejno: w latach czterdziestych i pięćdziesiątych Pani Maria Marks i Pan Mieczysław Smekczyński, do połowy lat sześćdziesiątych Pani Aleksandra Racowa, a w początkowych latach siedemdziesiątych Pani Teresa Zatorska.

W ostatnim pięćdziesięcioleciu w historię szkoły, która przez pewien czas nosiła nazwę „Zbiorczej Szkoły Gminnej w Mokasie”, wpisali się dyrektorzy: Pani Helena Widyńska (1973-1984), nauczycielka geografii, Pan dr Zbigniew Ługowski (1984-1993), nauczyciel historii oraz Pan Krzysztof Mućka (1993–2019) – absolwent Wydziału Mechaniki Precyzyjnej Politechniki Warszawskiej, nauczyciel fizyki, chemii, matematyki i informatyki. Obecnie obowiązki dyrektora powierzono Pani Ewie Więckowskiej-Mućce, nauczycielce języka polskiego.

W czasach gwałtownych przemian politycznych, gospodarczych i społecznych lat osiemdziesiątych szkoła oraz jej otoczenie zaczęły intensywnie się zmieniać. Przyczyniły się do tego budowa asfaltowej drogi z Żelazowej Woli do Mokasu oraz wykonanie infrastruktury teletechnicznej. Z inicjatywy środowiska lokalnego przy wsparciu władz gminnych, stary budynek z małą liczbą izb lekcyjnych, bez sali gimnastycznej i toalet, bez centralnego ogrzewania, poddano głębokiej modernizacji.

(archiwum szkoły)

W kwietniu 1982 roku rodzice w „czynie społecznym” rozpoczęli budowę pawilonu połączonego z murowanym budynkiem szkoły. Urządzono w nim 5 sal lekcyjnych, pomieszczenie dla przedszkola, pomieszczenie socjalne, zaś w starej części na parterze urządzono zastępczą salę rekreacyjną, funkcjonującą po dzień dzisiejszy, a na piętrze – salę lekcyjną, bibliotekę oraz szkolny sklepik. Od listopada 1983 do lutego 1984 roku przeprowadzono remont kapitalny starego budynku, by 24 lutego 1984 uroczyście oddać obiekt do użytku. Można nadmienić, że w szkole rozległ się po raz pierwszy dźwięk telefonu, o numerze 236-01 wewn. 67, w listopadzie 1987 roku.

(archiwum szkoły)

W latach 2000-2016 Szkoła Podstawowa w Mokasie funkcjonowała jako sześćioletnia, zaś od roku szkolnego 2016/2017 powróciła do dawnej postaci szkoły ośmioletniej. Na te lata przypada jej dalszy rozwój. Współczesny świat stawia szkołom wymagania, które dotyczą przede wszystkim nauczycieli, ich dobrego przygotowania przedmiotowego, metodycznego i pedagogicznego, ale nie da się ukryć faktu, że skomplikowany proces edukacyjno-wychowawczy musi odbywać się w placówkach spełniających określone wymogi dotyczące bazy i wyposażenia oraz nowoczesnych środków edukacji.

Uroczyste otwarcie przedszkola 2014 (archiwum szkoły)

W realizacji takich zadań szkoła zawsze mogła liczyć na znaczące wsparcie finansowo-organizacyjne władz gminy, która zgłaszała ją do projektów unijnych, krajowych i powiatowych. Codzienną ofiarną pomoc nieśli radni, panie i panowie sołtysi Mokasu oraz Dziegłewa, a także członkowie Rady Rodziców. W ustawiczne pozyskiwanie grona Przyjaciół Szkoły w dziele jej rozbudowy, unowocześniania, wzbogacania i wspierania na wielu możliwych płaszczyznach szczególnie zaangażował się były dyrektor szkoły, Pan Krzysztof Mućka. Do współpracy udało mu się zaprosić wiele firm, zakładów i instytucji z powiatu sochaczewskiego, a także osoby prywatne, dla których dobro uczniów jest ważne. Od zawsze najbliższymi przyjaciółmi szkoły byli i pozostają: Ochotnicza Straż Pożarna w Mokasie (istniejąca w sąsiedztwie szkoły od 1928 roku) oraz Muzeum Dom Narodzin Fryderyka Chopina w Żelazowej Woli.

Budynek szkolny dziś (archiwum szkoły)

Wspólne działania zaangażowanych instytucji i środowisk przyniosły efekty w postaci: budowy nowego pomieszczenia dla klasy przedszkolnej, termomodernizacji budynku, utwardzenia znacznej części terenu wokół szkoły, wykonania nowego ogrodzenia, zakupu placu pod boisko szkolne, remontu sal lekcyjnych, węzłów sanitarnych i kotłowni. Unowocześniono także sprzęt komputerowy i multimedialny, wzbogacono dydaktyczne środki nauczania i księgozbiór biblioteczny, zatwierdzono projekt nowej wiaty rowerowej oraz zamontowano urządzenia napowietrznej siłowni na przyszkolnym terenie.

Napowietrzna siłownia zewnętrzna (archiwum szkoły)

Obecnie trwają prace przygotowawcze do realizacji szczególnej, przez wiele lat oczekiwanej przez lokalną społeczność, inwestycji – do budowy wielofunkcyjnego obiektu sportowego.

Nowoczesne pomieszczenia, środki i sprzęt dydaktyczny, to ważne czynniki, które znacząco wpływają na jakość kształcenia i wychowania młodego pokolenia. Szkoła konsekwentnie realizuje swoją wizję placówki przyjaznej uczniowi, gdzie każdy może osiągnąć sukces na miarę własnych możliwości. W pracy wychowawczej i profilaktycznej pracownicy szkoły kładą nacisk na bezpieczeństwo uczniów, zapewnienie im wszechstronnego rozwoju i dobrego przygotowania do nauki w kolejnych etapach kształcenia. W codziennej pracy z uczniami nauczyciele realizują wychowanie patriotyczne, edukację prozdrowotną, ekologiczną, wychowanie w kulturze osobistej i społecznej odpowiedzialności, wdrażają uczniów do respektowania podstawowych norm oraz wartości takich jak: honor, prawda, dobro, sprawiedliwość, odwaga w podążaniu za swoimi marzeniami, poszanowanie drugiego człowieka i jego własności. Wspólne w tej pracy wysiłki nauczycieli, uczniów i ich rodziców przynoszą wymierne efekty.

Wychowankowie Szkoły Podstawowej w Mokasie znajdują się wśród laureatów Stypendium Wójta Gminy Sochaczew (17% uczniów klas 4-8 w ubiegłym roku szkolnym 2018/2019).

Zwyciężają w gminnych, powiatowych, wojewódzkich i ogólnopolskich konkursach literackich, plastycznych, recytatorskich i sportowych. Ostatnie lata przyniosły m.in. zwycięstwa naszych dzieci w I Mazowieckim Konkursie Twórczości Lirycznej Dzieci i Młodzieży im. Juliana Tuwima, Wojewódzkim Konkursie Polonistyczno-Artystycznym „Odkryj lektury na nowo”, Powiatowym Konkursie Literackim „Świat bez przemocy”, Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym dla Dzieci KRUS (eliminacje powiatowe), konkursach recytatorskich Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sochaczewie oraz znaczące wyróżnienia w konkursach ogólnopolskich, np. w Ogólnopolskim Konkursie im. Jana Parandowskiego na opowiadanie olimpijskie, organizowanym przez Polski Komitet Olimpijski.

Uroczyste wręczenie nagrody Grand Prix I i Mazowieckim Konkursie Literackim (archiwum szkoły)

Uczniowie szkoły w Mokasie, ciesząc się opinią świetnych sportowców, zdobywają puchary w Europejskich Biegach Młodych Olimpijczyków w Bielicach, Powiatowych Indywidualnych Biegach Przełajowych w Kamionie, Gminnym Turnieju Tenisa Stołowego, Gminnym Turnieju Mini Piłki Koszykowej, Gminnym Turnieju Halowej Piłki Nożnej, Gminnym Turnieju w „Dwa ognie usportowione”, Gminnym Turnieju Mini Piłki Siatkowej, Gminnym Turnieju Mini Piłki Nożnej oraz w kolejnych Spartakiadach o Puchar Wójta Gminy Sochaczew.

(archiwum szkoły)

Niedawno Polaków zjednoczyła setna rocznica odzyskania niepodległości. Wkrótce dla społeczności Mokasu, Dzięglewa oraz okolicznych miejscowości takim jednoczącym świętem będzie stulecie Szkoły Podstawowej w Mokasie. Punktem kulminacyjnym obchodów tej wyjątkowej uroczystości mogłoby się stać przywrócenie historycznego patronatu Marszałka Józefa Piłsudskiego i poświęcenie sztandaru szkoły. Takie wydarzenia, zapewne, jeszcze bardziej wzmocnią historyczną świadomość i wspólnotową tożsamość lokalnej społeczności, pomogą szkole w kształceniu i wychowaniu uczniów opartym na tradycyjnych wartościach etycznych zakorzenionych w kulturze europejskiej.

Ewa Więckowska-Mućka

p.o. Dyrektora Szkoły Podstawowej w Mokasie